

بِنَامِ حُنَّادَا

کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان

کلیدهای شناخت و رفتار با

دخترها

نانسی اسنایدرمن و پگ استریپ

مترجم: اکرم کرمی

استایدرمن، نانسی، ۱۹۵۲
Snyderman, Nancy L

کلیدهای شناخت و رفتار با دخترها؛ نانسی استایدرمن، پگ استریپ؛ مترجم:
اکرم کرمی. – تهران: صابرین، کتابهای دانه، ۱۳۸۵.

ISBN 964-6181-88-0 ۰-۲۰-۴ ص. – (کلیدهای تربیت کودکان)

فهرستنويسي براساس اطلاعات فيبا

عنوان اصلی: Girl in the mirror. mothers and daughters
in the years of adolescence. 1st ed, c 2002

بالای عنوان: کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان.

۱. والدین و نوجوانان. ۲. مادران و دختران. ۳. دختران نوجوان. ۴. نوجوانی. ۵. رفتار
والدین. ۶. استریپ، پگ، ۱۹۴۹- . Streep, Peg, m, b. کرمی، اکرم

۱۳۳۱، ۱۳۳۱- . مترجم، ج. عنوان.

HQ ۷۹۹/۱۵۵۵ الف/۱۵۵۵ ۸۷۷/۳۰۶

۱۳۸۵

۷۸۴۷-۸۵۸

کتابخانه ملی ایران

کتابهای دانه

موسسه انتشارات صابرین ۸۷۴۶۹۵۵

کلیدهای شناخت و رفتار با دخترها

نانسی استایدرمن و پگ استریپ

اکرم کرمی	مترجم
علی خاکبازان	ویراستار
علیرضا ابراهیمی	اجرای طرح جلد
۵۰۰	تعداد
۱۳۸۵	چاپ اول
کارا	حروفچینی و صفحه‌آرایی
بویه گراور	لیتوگرافی
اکسیر	چاپ جلد
پژمان	چاپ متن و صحافی

۹۶۴-۶۱۸۱-۸۸-۰: شابک

ISBN: 964-6181-88-0

حقوق ناشر محفوظ است.

قیمت ۲۲۰۰ تومان

فهرست مطالب

۵	سخن ناشر
۷	مقدمه
۱۱	فصل اول: دگرگونیهای بنیادی
۳۰	فصل دوم: «من و تو» در تربیت
۵۸	فصل سوم: ماهیت سفر
۱۰۵	فصل چهارم: شکوفایی - کشف خود
۱۴۵	فصل پنجم: دریای متلاطم
۱۷۷	فصل ششم: از خود بپرسیم
۱۹۶	فصل هفتم: پیش به سوی آینده
۱۹۹	فصل هشتم: ... و درسهایی دیگر

سخن ناشر

خواننده محترم، کتابی که پیش روی دارید، یک جلد از کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان است.

کتابهای این مجموعه علی‌رغم ارتباط موضوعی، هرکدام از نظر مطلب مستقل هستند. آمادگی برای زایمان، روش‌های مناسب و صحیح شیر دادن، تولد فرزند دوم، نقش پدر در تربیت کودک، پرورش کودک تیزهوش، آموختن به کودکان درباره خدا، سلامت جنسی در کودکان و نوجوانان، پرورش فرزندان امیدوار و موفق، کلیدهای رفتار با نوجوانان و نیز مطالب متنوع و جالب دیگری که به روشها و مشکلات تربیتی کودکان و نوجوانان تا سنین بلوغ می‌پردازد، موضوع کتابهای این مجموعه را تشکیل می‌دهند.

روش توصیت‌گان این کتابها، آموزش شیوه‌های عملی به والدین است. در نتیجه، هر کتاب از فصلهای متعددی تشکیل شده است که هر فصل به توضیح یک روش کلیدی می‌پردازد. مجموعه کلیدهای تربیت کودکان و نوجوانان، علاوه بر پشتونه علمی و معتبر خود، از زبانی ساده برای توضیح مطالب و انتقال آنها به خواننده استفاده کرده است که برای عموم مادران و پدران جوان قابل استفاده خواهد بود.

مقدمه

رشد هیچ یک از ما کامل و پیوسته نیست. گاه در یک بعد رشد می‌کنیم و در بعد دیگر بازمی‌مانیم. رشد امری نسبی است. گاه در یک زمینه بالغ می‌شویم و در زمینه دیگری کودکانه رفتار می‌کنیم. گذشته، حال و آینده با هم درمی‌آمیزند، ما را به پس و پیش سوق می‌دهند و گاه در زمان حال ثابت نگه می‌دارند. در واقع وجود ماتریکسی از لایه‌های گوناگون است.

— آنیس نین^۱ —

ایده نگارش این کتاب حاصل گفتگوهای دو دوست است. گفتگوهایی که در آبتدی به مجموعه‌ای از افکار پراکنده شبیه بود، اما سرانجام به جهتی مهم سوق داده شد. وقتی من و پیگ^۲ مشغول نوشتن کتاب سفرهای ضروری: یا اید از زندگی یا موزیم بودیم، ساعتها با هم گفتگو می‌کردیم. کتاب به پایان رسیده بود اما گفتگوهای ما همچنان ادامه داشت. اینکه گفتگوی ما از کجا شروع شد، چندان اهمیتی ندارد، اما سرانجام به خودمان ختم شد؛ گذشته و حال ما، تغییرات جسمانی ما (تغییراتی که قبل از یائسگی رخ می‌دهند) و البته دخترهایمان. من صاحب دو دختر به نام کیت^۳ و راشل^۴

---

1. Anaïs Nin

2. Peg

3. Kate

4. Rachel

هستم و پگ دختری به نام الکساندرا^۱ دارد. ظاهراً هر سه آنها در آن زمان در اوج تغییرات دوره نوجوانی بودند. الکساندرا تازه وارد دبیرستان شده بود و پگ حسابی نگران بود. راشل، دختر کوچک‌تر من هم یکباره از این رو به آن رو شده بود. زندگی من و پگ نقطه مقابل یکدیگر بود، اما تمام داستانهای دلهره‌آور مختلفی که از دوست و آشنا شنیده بودیم و با یکدیگر در میان می‌گذاشتیم حاوی یک مضمون اساسی بود: نوجوانی دوره‌ای است که باید با آن کنار آمد و هر طور شده آن را پشت سر گذاشت.

به نظر عموم مردم این دوره چندان جالب به نظر نمی‌رسید.

اما در خلال گفتگوها کم‌کم این سوال برای ما مطرح شد که در این سالها چه اتفاقی برای مادران می‌افتد؟ واقعیت این است که با ورود دختران به دوره نوجوانی، زندگی مادران نیز دستخوش تغییر می‌شود. سرانجام به این نتیجه رسیدیم که چهل سالگی آنقدر که زمان حرکت به جلو است، زمان بازنشستگی نیست. از خود می‌پرسیدیم: بقیه زندگی ما چگونه پیش خواهد رفت. افت ناگزیر سیستم تولیدمثل ما، ما را فقط درگیر فراموشکاریهایی از قبیل جاگذاشتن دسته کلید و کیف پول یا کنار آمدن با فیبروم نکرده بود، بلکه فرصتی برای بازنگری به خودمان نیز به شمار می‌آمد. همزمانی می‌انسالی اکثر مادران با بلوغ دخترانشان در نظر هر دوی ما فوق العاده مهم تلقی می‌شد. و سرانجام هر دو از خود می‌پرسیدیم که: تغییراتی که در دختر روی می‌دهد، چه تأثیری بر مادر می‌گذارد و برعکس، جایگاهی که مادر خود را در آن می‌باید (تلقی مادر از خود) چه تأثیری بر بلوغ دخترش می‌گذارد؟

همچنین هر دو به جایی رسیدیم که زنان، بیش از هر زمانی برایمان اهمیت پیدا کردند و در گفتگو با دوستانمان، نقش رابطه مادر و دختر در شکل‌گیری «خود» بارها و بارها مورد بررسی قرار گرفت. وقتی به خود

فکر می کردیم، می دیدیم که حتی برای ما که به پدر خود عشق می ورزیدیم و او را الگو قرار می دادیم، مادر نقش مؤثری در شکل دهنده شخصیت ما نداشت. البته بین من و پگ تفاوت‌های زیادی وجود داشت. رابطه من و مادرم همواره بر اساس محبت، اعتماد و حمایت استوار بود؛ حال آنکه پگ هرگز به مادر خود نزدیک نبوده، هنگام بلوغ به شدت از این دوری رنج برده و در بزرگسالی نیز کاملاً با مادرش بیگانه باقی مانده است. وقتی مادر شدم، سعی کردم تفاوت شیوه تربیتی خود و مادرم را پیذیرم، گرچه مادرم را در این زمینه نمونه می دانستم. زمانی هم که پگ مادر شد، احساس کرد باید همه چیز را از صفر شروع کند. هر چند تجربه ما از مادر شدن با یکدیگر متفاوت بود، با این حال، در یک مورد مشترک بودیم: هر دوی ما برای مادر شدن باید از سایه مادر خود کناره می گرفتیم؛ چه این سایه دلنشیں بود و چه سرد و بیم آور. در گفتگو با اکثر زنان، درباره ارتباط خود و مادرشان به نقاط مشترکی برمی خوردیم که مؤید اهمیت آن روابط بود.

کتاب کلیدهای شاخت و رفتار با دخترها از کتابهای دیگر در زمینه تربیت نوجوانان متمایز است، زیرا نه فقط رابطه مادر و دختر را به صورت ویژه‌ای مورد بررسی قرار می دهد بلکه از دیدگاهی خوش‌بینانه نیز به آن نظر دارد. به نظر ما مشکلات نوجوانی فرصتی است تا فرزند، ضمن آزمودن مادر خود، بالهای پروازش را بیازماید و مادر نیز به آگاهی بیشتری دست یابد. تربیت کار دشواری است و بی تردید مادری کردن برای نوجوان نیز آسان نیست. اما تجربه، درسهای زیادی به ما خواهد آموخت. هرچه باشد همزمانی میانسالی مادر و بلوغ دختر کاملاً تصادفی نیست. حتی افرادی که چند سالی تا میانسالی فاصله دارند، در اوایل نوجوانی دختر خود، این همزمانی را با اندکی اختلاف تجربه می کنند.

این کتاب برخلاف کتابهای دیگر بر اساس مطالعات موردعی نوشته شده است؛ چراکه من پژشک هستم، نه روان‌شناس. در عوض، از نعمت

تحقیقات خیره کننده‌ای که در دهه گذشته درباره نوجوانی انجام شده، بهره‌مند شده‌ایم، گرچه همواره اندکی از این تحقیقات در مطبوعات بازتاب داشته است. همچنین بخت با ما یار بود و توانستیم از طریق گفتگوهای تلفنی و مبادله E-mail از همکاری کارشناسان و محققان برخوردار شویم. سرانجام اینکه از یاری ارزشمند مادران (و محدودی از پدران) دیگری که مایل بودند تجربیات خود را با ما در میان بگذارند، بی‌نصیب نماندیم.

نگارش این کتاب، خود سفری برای ما بود. ما آموختیم که آنچه عامله مردم اغلب درباره دختران بالغ می‌پنداشند صحت ندارد و بخشی از عقاید خود ما نیز نیازمند اصلاحات اساسی است. با دقت در رابطه مادران و دختران متوجه روشهای مؤثری شدیم که زنان از طریق آن، توانمندیها و دیدگاههای منحصر به فردی نسبت به جهان کسب می‌کنند که نوعاً از روش مردان متفاوت است.

سرانجام اینکه این کتاب درباره رشد است و رشد در دوره بلوغ، به غیر از دوره طفولیت، چرخه‌ای بی‌نظیر در زندگی انسان است. دختران در این دوره تغییرات فیزیکی، شناختی، عاطفی و اجتماعی را تجربه می‌کنند و همین دوره فرصتی در اختیار مادران قرار می‌دهد تا رشد و تحول را تجربه کنند، هرچند به یقین این تجربه با تجربه فرزندشان متفاوت خواهد بود.